

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

17. december 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges i forbindelse med Det Europæiske Råd i Laeken den 14.-15. december 2001 Rådets rapport vedrørende forbindelserne med Ukraine – Rapport fra Rådet til Det Europæiske Råd om gennemførelsen af EU's fælles strategi over for Ukraine.

**RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION**

**Bruxelles, den 11. december 2001 (12.12)
(OR. fr)**

15195/01

LIMITE

**NIS 114
COEST 44
PESC 538**

RAPPORT

---

fra: Rådet

efter samlingen den: 10. december 2001

til: Det Europæiske Råd i Læken den 14.-15. december 2001

Vedr.: Forbindelserne med Ukraine

- Rapport fra Rådet til Det Europæiske Råd om gennemførelse af EU's fælles strategi over for Ukraine
-

1. Da Det Europæiske Råd i december 1999 vedtog den fælles strategi over for Ukraine, anmodede det Rådet om at undersøge og evaluere EU's indsats som led i denne fælles strategi og mindst én gang om året aflægge rapport til Det Europæiske Råd om de fremskridt, der gøres med hensyn til at opfylde målene for strategien.
  2. Den 10. december 2001 godkendte Rådet denne rapport om iværksættelsen af EU's fælles strategi over for Ukraine og opfordrede Det Europæiske Råd til at tage rapporten til efterretning.
-

**RAPPORT TIL DET EUROPÆISKE RÅD
OM GENNEMFØRELSEN
AF EU's FÆLLES STRATEGI
OVER FOR UKRAINE**

Indledning

På baggrund af Det Europæiske Råds anmodning ved vedtagelsen af den fælles strategi over for Ukraine i december 1999 udarbejder Rådet mindst én gang om året en rapport om de fremskridt, der gøres i retning af målene for denne fælles strategi.

Den fælles strategi har fastlagt følgende strategiske mål for EU med hensyn til Ukraine:

- at bidrage til, at der udvikles et stabilt, åbent og pluralistisk demokrati i Ukraine, der bygger på retsstatsprincippet og udgør grundlaget for en stabilt fungerende markedsøkonomi til gavn for hele Ukraines befolkning
- at samarbejde med Ukraine for at bevare stabilitet og sikkerhed i Europa og den øvrige verden og finde effektive løsninger på de fælles udfordringer, som kontinentet står over for
- at øge det økonomiske, politiske og kulturelle samarbejde med Ukraine.

Denne rapport forelægges midt i den indledende periode på 4 år, som den fælles strategi er vedtaget for, og den indholder en ajourført oversigt over de vigtigste hovedelementer i strategien.

I. Støtte til den økonomiske og demokratiske omstillingsproces i Ukraine

I.i. Konsolidering af demokratiet, retsstatsprincippet og de offentlige institutioner i Ukraine

Gennem vedholdende brug af alle tænkelige kommunikationskanaler har EU givet udtryk for sine forventninger og opmuntret de ukrainske myndigheder. Det skete blandt andet på højeste politiske niveau under topmødet mellem EU og Ukraine den 11. september og i forbindelse med det besøg, som Rådets formand aflagde i Kiev den 20. juni.

EU har ligeledes ved flere lejligheder givet udtryk for sin alvorlig bekymring, navnlig over den vold, som begås mod journalister, og understreger betydningen af, at der gennemføres hurtige, gennemsigtige og upartiske undersøgelser, som giver mulighed for fuldt ud at belyse de sager, som der endnu ikke er klarhed over, således at enhver mistanke om straffrihed undgås.

I forbindelse med forberedelsen af valget den 31. marts 2002 har EU fået Ukraine til at forpligte sig til at træffe alle foranstaltninger for at sikre, at valget afvikles under fuld overholdelse af de demokratiske regler. Ukraine har allerede på nuværende tidspunkt indbudt udenlandske observatører til at overvåge processen. EU kræver ligeledes, at alle kandidater skal have lige adgang til medierne. I samme forbindelse har EU omhyggeligt undersøgt den nye valglov og henstillet til de ukrainske myndigheder, at de hører Europarådets Venezia-Kommission for at få en udtalelse.

EU giver omfattende støtte til konsolideringen af retsstaten. Der er allerede gennemført en lang række initiativer vedrørende samarbejde og teknisk bistand i form af udveksling, partnerskaber eller seminarer, navnlig i forbindelse med reformen af retsvæsenet, lokalforvaltningen, styringen af de offentlige finanser og decentraliseringen.

I maj 2001 blev der afholdt et seminar i Kiev om mediernes uafhængighed arrangeret af EU. I juli nedsatte missionscheferne en rådgivende gruppe, hvis mål er at følge med i mediernes situation (ytringsfriheden), at samarbejde med de støtteinitiativer, som internationale aktører har iværksat (EU og andre, navnlig G7), samt at give input til en politisk indsats. Denne gruppe har allerede afholdt omkring ti møder, hvor den har behandlet spørgsmål som f.eks. ejendomsforhold i forbindelse med medierne, de mest udbredte mediers rolle, medierne i provinserne, tildeling af pressekort og aggressioner mod journalister.

Missionscheferne udarbejdede i november 2001 en rapport om medierne, styrkelsen af institutionerne, retsvæsenets uafhængighed og overholdelsen af menneskerettighederne. I denne rapport slås til lyd for, at situationen på medieområdet til stadighed skal overvåges nøje (navnlig med henblik på parlamentsvalget i marts 2002), og opfordrer til en vedvarende politisk opfølgning af de iværksatte initiativer, idet de ukrainske myndigheder mindes om de forpligtelser, som de har indgået. Rapporten udpeger endvidere områder, hvor en mere konkret støtte kan være gavnlig: privatiseringen af det statslige fjernsyn, udarbejdelsen af en sammenhængende lovgivning (i nært samarbejde med OSCE og Europarådet), uddannelsen af journalister og oplysning af journalister om deres rettigheder. I rapporten understreges betydningen af at fremme etableringen af netværk ("networking") mellem journalister og vigtigheden af en national indfaldsvinkel, der ikke kun omfatter hovedstaden. I

rapporten anbefales det endvidere, at EU i forbindelse med sine kontakter med de ukrainske myndigheder insisterer på nødvendigheden af den dømmende magts uafhængighed i overensstemmelse med de forpligtelser i henhold til aftaler, som Ukraine har indgået med Europarådet. Begrænsning af anklagemyndighedens beføjelser, budgetmæssig uafhængighed, en bedre aflønning af dommere, lovgivningsmæssige reformer med bistand fra EU (gennem EUPLAC) eller uddannelse af lokale dommere er muligheder, som bør undersøges nærmere med henblik på at rette op på den nuværende situation.

Tacis-programmet har ydet støtte til styrkelsen af retsvæsenet med et uddannelsesprojekt for dommere ved almindelige domstole og et andet uddannelsesprojekt for dommere, der dømmes i civile og økonomiske sager, samt:

- til udvikling af civilsamfundet gennem 1) et program sammen med USA, 2) flere programmer vedrørende støtte til NGO'er og særlig støtte for så vidt angår mediernes uafhængighed;
- til forbedring af den offentlige forvaltnings funktionsmåde: administrativ reform, støtte til revisionsretten, uddannelse af jurister...
- Tacis bidrager til reformen af sundhedssystemet og bekæmpelse af smitsomme sygdomme (tuberkulose, HIV/AIDS).

I.ii. Støtte til den økonomiske omstillingsproces i Ukraine

Den positive økonomiske udvikling, som man for øjeblikket kan registrere i Ukraine, bør give mulighed for at fremskynde den økonomiske reformproces, navnlig på områder som beskatning, standarder, konkurrencepolitik og statsstøtte, banksystemet samt omfattende privatisering. Det var indholdet af EU's budskab til Ukraine på topmødet i Jalta. EU har ligeledes i flere sammenhænge over for de ukrainske ledere haft lejlighed til at understrege vigtigheden af gennemsigtige og stabile lovgivningsmæssige og institutionelle rammer, der er af en sådan karakter, at de kan fremme et mere gunstigt investeringsklima.

I februar 2001 forelagde European Business Association i Ukraine på anmodning fra EU en rapport om hindringerne for investering. Denne rapport er blevet forelagt for de ukrainske ledere. Rapportens konstateringer og konklusioner bør give mulighed for at forbedre kontakterne mellem de økonomiske beslutningstagere i Ukraine og europæiske iværksættere. I slutningen af november 2001 mødtes ministrene med ansvar for de økonomiske reformer, EU's diplomatiske repræsentationer og European Business Association. Disse drøftelser har givet mulighed for at gøre status over udviklingen af de handelsmæssige forbindelser mellem EU og Ukraine, udviklingen med hensyn til investeringer og de reformer, som stadig er nødvendige for at fjerne hindringerne for investering.

Tacis har i en årrække finansieret UPLAC-projektet, hvis formål er at give beslutningstagere på højeste niveau teknisk bistand med udarbejdelsen af de love og regler, som er under behandling,

navnlig med henblik på en bedre gennemførelse af partnerskabs- og samarbejdsaftalen. Der bliver navnlig lagt vægt på energisektoren (energibesparelse, reform af gaskmarkedet, omstrukturering af kulsektoren) og banksektoren (støtte til omstruktureringen af store forretningsbanker). Endvidere yder Tacis bistand til virksomheder og hjælp til omstruktureringen af økonomien, regnskabsreformen og indførelsen af miljøstandarder, og arbejder generelt for at forbedre det økonomiske klima, navnlig for de små og mellemstore virksomheder.

II. Sikring af stabilitet og sikkerhed og imødegåelse af fælles udfordringer på det europæiske kontinent

II.i Samarbejde med henblik på at styrke stabilitet og sikkerhed i Europa

Alle fora for politisk dialog med Ukraine (topmøder, møder i samarbejdsrådet, ministertrojkaer, Den Politiske Komité's trojkaer og eksperttrojkaer) er blevet brugt til at komme ind på aktuelle internationale spørgsmål af fælles interesse. Det bør ligeledes bemærkes, at den højtstående repræsentant - ud over ministertrojkaens mission i februar - har aflagt to besøg i Ukraine i det forløbne år.

Disse kontakter har givet mulighed for at konstatere en høj grad af sammenfaldende synspunkter vedrørende regionale spørgsmål, navnlig forbindelserne med Rusland, situationen på Balkan og i Belarus og spørgsmål om nedrustning og ikke-spredning. De har ligeledes givet mulighed for at forsøge at overbevise Ukraine om, at det skal udvise tilbageholdenhed med hensyn til våbeneksport til konfliktområder, navnlig Makedonien, og at det skal ratificere konventionen om personelminer.

Siden begivenhederne den 11. september har den politiske dialog med Ukraine ligeledes omhandlet dannelsen af en bred koalition til bekæmpelse af terrorisme og situationen i Centralasien. Ukraine er endvidere som særlig indbudt blevet associeret til Europakonferencen om bekæmpelse af terrorisme den 20. oktober. Endvidere er der blevet truffet foranstaltninger for at opfordre Ukraine til at undertegne og ratificere FN's tilsvarende konventioner.

Drøftelserne om Ukraines eventuelle deltagelse i den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik (ESFP) er blevet videreført. Ukraines forslag vedrørende lufttransport over store afstande er under behandling.

II.ii. Samarbejde vedrørende miljø, energi og nuklear sikkerhed

EU har over for de ukrainske beslutningstagere insisteret på nødvendigheden af at videreføre reformerne og privatiseringen af energisektoren. På topmødet i Jalta bekræftede EU, at det er indstillet på at udvide sit samarbejde med Ukraine om alle de centrale aspekter af energisektoren. EU har foreslået, at der nedsættes en ekspertgruppe til navnlig at undersøge spørgsmålet om transit af gas.

EU har endvidere givet udtryk for betænkelighed med hensyn til energieffektiviteten og miljøbeskyttelsen. Disse emner er blev afgrænset som værende af største betydning for samarbejdet ligesom spørgsmålet om vedvarende energiressourcer, hvorved EU imødekommer et ønske fra Ukraine.

EU har forpligtet sig til at bistå Ukraine inden for nuklear sikkerhed og tage fat på de sociale følger af lukningen af kernekraftværket i Tjernobyl. EU har blandt andet hidtil ydet 90,5 mio. EUR (af de 200 mio. EUR, som er stillet i udsigt) til Tjernobyl-reaktorfonden og indgået forpligtelser for 33,3 mio. EUR til en enhed til forvaltning af nukleart affald. Der er som led i en særlig TACIS-aktion frigjort 25 mio. EUR til køb af fossilt brændsel som kompensation for den brændselsmangel, der er opstået som følge af lukningen af Tjernobyl (Fuel Gap). EU agter at frigøre yderligere 20 mio. EUR til vinteren.

III. Støtte til et forstærket samarbejde mellem EU og Ukraine som led i udvidelsen af EU

Med henblik på en styrkelse af partnerskabet mellem EU og Ukraine besluttede Det Europæiske Råd i Göteborg, at Ukraine skulle inviteres til at deltage i Europakonferencen. Ukraine blev som særlig indbudt tilknyttet Europakonferencen den 20. oktober 2001, der vedrørte bekæmpelsen af terrorisme.

III.i. Støtte til Ukraines integration i den europæiske økonomi og verdensøkonomien

På topmødet i Jalta forsikrede EU Ukraine om sin støtte til Ukraines tiltrædelse af WTO og understregede samtidig betydningen af, at Ukraine fortsætter bestræbelserne på at opfylde de krav, som WTO stiller til sine medlemmer.

Ud over UEPLAC og dens generelle rådgivende rolle bistår TACIS Ukraine med at overholde GATT/WTO-reglerne via forskellige ad hoc-projekter vedrørende intellektuel ejendomsret, konkurrencepolitik, standarder og certificering.

III.ii. Samarbejdet om retlige og indre anliggender

Dette samarbejdsområde har fået øget betydning og relevans efter af begivenhederne den 11. september.

Der er gjort gode fremskridt i det forberedende arbejde med handlingsplanen på RIA-området. Denne handlingsplan vil blive vedtaget inden årets udgang. Gennemførelsen af handlingsplanen vil blive evalueret ved hjælp af en resultattavle, som fastlægger prioriteterne og de instanser, som er ansvarlige for gennemførelsen af hvert enkelt element i handlingsplanen.

På mødet i Underudvalget EU-Ukraine den 25.-26. oktober 2001 gav de ukrainske myndigheder deres principielle tilslutning til indledningen af forhandlinger med EF om en tilbagetagelsesaftale. EU vil om kort tid drøfte forhandlingsmandatet til en sådan aftale.

TACIS vil som led i 2001-programmet og de efterfølgende programmer afsætte store midler dels til styrkelsen af det tekniske udstyr og opførelsen af installationer ved Ukraines vestgrænse, dels til uddannelse af grænsevagter og toldere, herunder ved landet nord- og østgrænse, der nu er vanskelige at kontrollere.

Den kommende udvidelse af EU giver anledning til en vis frygt fra ukrainsk side med hensyn til øget isolering. Jalta-topmødet understregede betydningen af en velstruktureret dialog med Ukraine om de grænseoverskridende problemer med henblik på at finde praktiske løsninger.

Ukraine blev indbudt til den konference om migration, som formandskabet holdt i Bruxelles i oktober 2001.

III.iii. Regionalt og grænseoverskridende samarbejde med nabolandene

I det forløbne år har formandskabet afholdt flere møder med Visegradlandene med henblik på at undersøge mulighederne for en nærmere associering af kandidatlandene med EU's aktiviteter vedrørende Ukraine. Rumænien, der er et kandidatland, der grænser op til Ukraine, blev også inviteret til det møde, der blev arrangeret under belgiske formandskab, der også har indført trojkaformen i forbindelse med denne type møder. Det drejer sig først og fremmest om at drage nytte af kandidatlandenes erfaringer for så vidt angår deres tilnærmelse til EU og at udnytte deres erfaringer og kendskab til de lokale forhold i forbindelse med EU's indsats.

Denne proces har givet mulighed for en generel bekræftelse af, at kandidatlandene lægger stor vægt på at blive systematisk orienteret om EU's arbejde vedrørende Ukraine og på at blive associeret hermed. EU bør dog i højere grad overveje, hvordan denne grundlæggende ide kan gøres mere operationel, navnlig for så vidt angår synergieffekter og koordinering mellem de forskellige fællesskabsprogrammer, idet det skal gøres lettere for kandidatlandene at deltage i de relevante fællesskabsprogrammer.

Denne dialog afspejler i Tacis-strategien for Ukraine for 2002-2006, der er blevet vedtaget for nylig.

IV. Samarbejde vedrørende kultur, venskabsaftaler og udvekslingsprogrammer

Det overvejes fortsat at indgå en aftale på området videnskab og teknologi.

V. Opgørelser og fremme af samarbejdet

EU råder på nuværende tidspunkt over en række opgørelser over EU's aktiviteter vedrørende Ukraine. De vil snart være tilgængelige på internettet. Disse opgørelser bør gennem bedre oplysning give mulighed for at gøre EU's bistand til Ukraine mere synlig og bør medvirke til, at de forskellige former for støtte i højere grad supplerer hinanden, og dermed til en optimal udnyttelse af EU's midler.

VI. Konklusioner

2001 har været kendetegnet ved, at samarbejdet og dialogen mellem EU og Ukraine er blevet videreført på alle de områder, der er fastlagt i den fælles strategi.

Ukraines indbydelse til Europakonferencen er en ny fase i tilnærmelsen til Ukraine. Den viser også, at EU fortsat har store forventninger til Ukraine.

I konklusionerne fra samlingen i Rådet (almindelige anliggender) i februar 2000 tilkendegav Rådet sin tilfredshed med rapporten fra generalsekretæren/den højtstående repræsentant om, hvordan effektiviteten af de fælles strategier kan forbedres, og fastlagde retningslinjer for en yderligere udbygning af potentialet i eksisterende og fremtidige fælles strategier. Den fælles strategi over for Ukraine vil kunne udvikles og i højere grad centreres om EU's kombinerede instrumenter og

midler (herunder ved at benytte sig af fælles aktioner og fælles holdninger), medlemsstaternes og Fællesskabets ressourcer samt en mere langsigtet indsats inden for områder af særlig interesse for EU og Ukraine.

EU finder det opmuntrende, at Ukraine har viljen til at fortsætte sin reformpolitik og tilpasse sig til europæiske standarder. Den følger nøje med i, hvordan denne vilje kommer til udtryk i konkrete resultater. EU er rede til fortsat at yde sin støtte i denne forbindelse.
